Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Viite: U 16/2025 vp

Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijalausunto: U 16/2025 vp - Liikennekelpoisuuspaketti 2025

Asia: U 16/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveiksi (liikennekelpoisuuspaketti)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta asiantuntijaa kuultavaksi 5.6.2025 ja kirjallista asiantuntijalausuntoa. Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausunnossaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintävirasto pitää Komission ehdotusta liikennekelpoisuuspaketin päivittämisestä vastaamaan ajoneuvoteknistä kehitystä tärkeänä ja oikea-aikaisena. Ajoneuvojen sähköiset turvajärjestelmät, pakokaasupäästöjen jälkikäsittelyjärjestelmät ja ajoneuvoihin liittyvä tietotekniikka on lisääntynyt ja monimutkaistunut merkittävästi edellisen liikennekelpoisuuspaketin antamisen jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto näkee tärkeänä, että moottoripyörien katsastusvelvollisuudesta tulee olla mahdollista poiketa myös jatkossa, jotta Suomen moottoripyöräilyn erityisolosuhteet tulevat huomioon otetuksi.

Katsastusdirektiivin muutosehdotuksessa Liikenne- ja viestintävirasto näkee tervetulleena sähköisten turvajärjestelmien aiempaa kattavamman tarkastamisen katsastuksessa. Tämän vuoksi ehdotettu katsastuksissa tarvittavien tietojen saaminen ajoneuvovalmistajilta maksutta on ensisijaisen tärkeää. Samoin myös katsastus- ja rekisteröintitietojen vaihto jäsenvaltioiden välillä on omiaan edistämään ihmisten ja tavaroiden vapaata liikkuvuutta sekä vähentämään ajoneuvorikollisuutta. Katsastustodistusten sähköistämisessä tulisi kuitenkin ottaa huomioon jo olemassa olevat kanavat, kuten laajasti käytetty EUCARIS, eikä vain keskittyä MOVE-HUBin käyttöön määrityksiä laadittaessa. Samoin sääntely ei saisi jarruttaa niitä jäsenvaltioita, kuten Suomi, jossa sähköisistä

todistuksista on jo siirrytty eteenpäin suoraan viranomaisten tietojärjestelmien käyttöön.

Komissio on ehdottanut oman toimivaltansa laajentamista delegoituihin säädöksiin koskien pakokaasumittauksiin käytettäviä menetelmiä partikkelien lukumäärien mittaamiseen bensiiniautoista sekä typenoksidien mittauksiin. Liikenne- ja viestintävirasto näkee haasteellisena erityisesti NOx-mittauksien menetelmien antamisen delegoituina säädöksinä, sillä silloin jäsenvaltioiden vaikutusmahdollisuudet sisältöön ovat heikommat. Erityisesti NOx-mittauksissa ajoneuvon pakokaasujärjestelmän lämpötila on kriittinen mittauksen luotettavan lopputuloksen varmistamiseksi. Tästä syystä käytettävän menetelmän on oltava sellainen, että se kohtelee kaikkia tasapuolisesti vuodenajasta tai maantieteellisestä sijainnista huolimatta. Liikenne- ja viestintävirasto kuitenkin näkee tervetulleina uudet pakokaasupäästöjen mittausmenetelmät, jotka mahdollistavat päästömanipulaatioiden paremman havaitsemisen katsastuksissa.

Henkilöautojen tilapäisen katsastustodistuksen hyväksyminen kuuden kuukauden ajaksi toisessa jäsenvaltiossa helpottaisi hallinnollista taakkaa sellaisilta autoilijoilta, jotka viettävät autoineen pitkiä aikoja toisessa jäsenvaltiossa. Liikenne- ja viestintävirasto kuitenkin näkee, että päätöksen katsastustodistuksen hyväksymisestä pitäisi perustua kahdenvälisiin sopimuksiin jäsenvaltioiden kesken. Toisessa jäsenvaltiossa suoritettavat katsastukset mahdollistaisivat mallin, jossa etsitään jäsenvaltio, jossa katsastuksien laatutaso on alhaisempi ja vialliset ajoneuvot tulevat helpommin hyväksytyksi. Pahimmillaan avautuisi väylä väärinkäytöksille, joissa katsastustodistuksia kirjoitettaisiin ilman, että ajoneuvo olisi edes käynyt kyseisellä toimipaikalla, sillä riski kiinnijäämisestä olisi pieni. Kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvassa mallissa jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus varmistua katsastuksien sisällön, laatutason ja valvonnan riittävästä yhteneväisyydestä jäsenvaltioiden välillä ennen katsastustodistusten hyväksymistä.

Tienvarsitarkastusdirektiivin muutosehdotuksessa Liikenne- ja viestintävirasto näkee haasteellisena kansallisten lukumäärätavoitteiden asettamisen samalla, kun N1 ajoneuvoluokka tuodaan tienvarsitarkastusten soveltamisalaan. Nyt ehdotetut tavoitteet kaksinkertaistaisivat Suomessa vuosittain tehtävät tekniset tienvarsitarkastukset. Tämä tietysti aiheuttaisi merkittävää kustannusten nousua tienvarsitarkastustoiminnassa.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää uusien katsastukseen tuotavien vaatimusten ja tarkastusten tuomista myös osaksi tienvarsitarkastuksia tärkeänä. Esimerkiksi päästömanipulaatioiden valvontaan tekniset tienvarsitarkastukset soveltuvat erinomaisesti. Komission ehdotuksen NOx-

mittausmenetelmä soveltuu paremmin toteutettavaksi tienvarsitarkastuksessa, kuin katsastuksessa.

Rekisteröintitodistusdirektiivin muutosehdotuksessa Liikenne- ja viestintävirasto pitää tavoiteltavana kansainvälistä rekisteritiedonvaihtoa, kunhan siinä voidaan soveltaa jo käytössä olevia kanavia. Digitaalisten rekisteröintitodistusten ensisijaisuus on kannatettavaa, kunhan itse todistukset voidaan antaa vain pyynnöstä, kuten tälläkin hetkellä, eikä digitaalisen todistuksen mukana pitämisestä tehdä pakollista rekisteröintivaltion sisäisessä liikenteessä. Sääntelyn pitää mahdollistaa myös seuraavat askeleet, joissa itse todistuksista on luovuttu kokonaan ja siirrytty viranomaisten väliseen teknisten rajapintojen avulla tehtävään tiedonvaihtoon.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Teemu Toivanen
Johtava asiantuntija
Autoilijan palvelut
Ajoneuvojen liikennekelpoisuus